

ἐπ' αὐτῆς ναὸν, θὰ εἶδατε ἐκεῖ πλησίον τῆς Στοᾶς τοῦ Παλλάδιο ἕνα τάφον ἐρειπώμενον καὶ ἐπ' αὐτοῦ θὰ ἀνεγνώσατε τὴν ἐπιγραφήν:

«Ἐνθάδε κεῖται ὁ Δόγης Δομήνικος Μικιέλ, ὁ τρόμος τῶν Ἑλλήνων». Ὁ Δόγης αὐτός προσκληθεὶς ὑπὸ τὸν Βασιλέα τῆς Ἱερουσαλὴμ Βωδουίνον νὰ δράμῃ εἰς βοήθειάν του, ἐξέπλευσε μετὰ μεγαλοπρεποῦς στόλου, κατενίκησε τοὺς Αἰγυπτίους καὶ ἔσωσε τὸν Γάλλον Βασιλέα. Ἔως ἐδῶ ἐξεπλήρωσε τὰ χριστιανικά του καθήκοντα.

Ἀλλὰ τότε ἐνεθυμήθη ὅτι ἦτο Βενετὸς καὶ ἔμπορος, καὶ ὅτι ἐπωμένως ἡ Τύρος θὰ ἦτο πολὺ χρήσιμος εἰς τὴν Βενετίαν, δι' ὃ καὶ τὴν κατέλαβε. Καὶ δια νὰ συμπληρώσῃ τὸ ἔργον του ἐπιστρέφων κατέλαβε τὴν Κεφάλλην καὶ καταναυμαχήσας τοὺς Βυζαντινοὺς τοὺς ἀπεδίωξεν ἀπὸ τὴν Δαλματίαν. Μεταξὺ δὲ τῶν πλουσιωτάτων τροπαίων, τὰ ὁποῖα ἔφερεν εἰς Βενετίαν ἦσαν καὶ οἱ δύο αὐτοὶ κίονες. Καὶ ἰδοὺ διατὶ εἶνε δυσάρεστος ἡ θεὰ των εἰς τὸν ἐθνικὸν μας ἐγωϊσμόν.

Μὲ τοὺς δύο αὐτοὺς κίονας συνδέεται καὶ ἕνα νοστιμώτατον ἀνέκδοτον. Ἦτο τὸ ἔτος 1126 ὅταν τοὺς ἔφερεν εἰς Βενετίαν ὁ Δόγης Μικιέλ. Ἀλλ' ἐστάθη ἀδύνατον νὰ εὐρεθῇ κανεὶς διὰ νὰ τοὺς στήσῃ ὀρθούς. Τὸ 1171 ὁμοῦς παρουσιάσθη ἕνας ἀρχιτέκτων Νικόλαος Δὲ Κουρτιέ, ὅστις καὶ κατόρθωσε νὰ τοὺς ἀναστήλῃ. Ἡ χαρὰ τῶν Βενετῶν ὑπῆρξε μεγάλη, δι' ὃ καὶ τοῦ ἐπρότειναν νὰ ζητήσῃ ὡς ἀμοιβὴν ὅ,τι θελήσῃ. Καὶ αὐτὸς ἐζήτησε νὰ στήσῃ ὑπαίθριον χαρτοπαίγιον μεταξὺ τῶν δύο στηλῶν.

Τὸ Συμβούλιον τῶν δέκα εὐρέθη πολὺ περιπεπλεγμένον, διότι ἀπηγορεύετο τὸ χαρτοπαίγιον τότε.

Κατέφυγε λοιπὸν εἰς πολὺ πονηρὸν συνδυασμὸν, οὐχὶ σπάνιον εἰς αὐτό. Τοῦ ἔδωκε μὲν τὴν ἀδειαν νὰ στήσῃ τὸ χαρτοπαίγιόν του, ἐδέσπισεν ὁμοῦς ταυτοχρόνως, ὅτι εἰς τὸ ἴδιον μέρος θὰ ἐκτελῶνται αἱ θανατικαὶ ποιναί.

N. ΣΠΑΝΔΩΝΗΣ

Η ΓΕΦΥΡΑ ΤΩΝ ΣΤΕΝΑΓΜΩΝ

Ἡ ἰδιοτροπία τῆς δόξης καὶ τῆς φήμης ζωγραφίζονται μὲ χρώματα πολὺ κτυπητὰ, περισσότερο παρὰ παντοῦ ἄλλου, εἰς τὴν Ἱστορίαν τῆς Ἰταλίας καὶ τῆς Ἰταλικῆς τέχνης. Ἐκεῖ καθρεπτίζονται

θερμὰ βίαια καὶ ἀσυλλόγιστα τὰ κινήματα τῆς μεσημβρινῆς ψυχῆς. Εἶναι ἄγνωστοι, αἴφνης, δολόκληροι ἐκατοντάδες μεγάλων ζωγράφων καὶ εἶνε ἔνδοξα καὶ περίφημα γεφύρια, πηγάδια ἢ κατσαρόλες.

Εἰς τὴν Βενετίαν τὸ πρῶτον πρᾶγμα ποῦ θὰ δεῖξῃ στὸν ξένον ὁ γονδολιέρης εἶναι ἡ γέφυρα τῶν Στεναγμῶν, ἡ ὁποία, ἐν τοιούτοις, δὲν ἔχει καμίαν ἄλλην ὠραιότητα ἐκτὸς τοῦ ὀνόματός της. Ἡ γέφυρα τοῦ Ριᾶλου, τῆς ὁποίας αἱ κατάφωτοι στοαὶ λικνίζονται εἰς εἰδωλά των εἰς τὸν καθρέπτην τοῦ μεγάλου Καναλιοῦ κατὰ τὴν νύκτα, εἶνε ἀσυγκρίτως ὥραιοτέρα. Ἀνακαλεῖ ὅλας τὰς συγκεχυμένας ἀναμνήσεις ἀπὸ παρᾶξεναι καὶ θελκτικὰ παραμύθια, τὰ ὁποῖα ὁ θεατὴς ἔτυχε νὰ ἀκούσῃ κατὰ τὴν παιδικὴν του ἡλικίαν. Ἡ γέφυρα τῶν στεναγμῶν ἔχει ὁμοῦς μίαν ἱστορίαν ἐνδιαφέρουσαν, ἡ ὁποία θὰ ἦτο καὶ συγκινητικὴ, ἐὰν δὲν τὴν

εἶχαν ἐξ ὀλοκλήρου κατασπιλῶσαι μὲ τὰ ψεύδη των οἱ ἐπισκεπτόμενοι τὴν Βενετίαν «διὰ λόγονς φιλολογίας». Καὶ αὐτὸς ἀκόμη ὁ ξερότατος «Ὁδηγὸς τῆς Βενετίας», περιγράφων τὴν μικρὰν αὐτὴν γέφυραν, αἰσθάνεται τὴν ὑποχρέωσιν νὰ κάμῃ «φιλολογίαν». Παρατάσσει ἀρκετὴν ποσότητα κοινοτοπικῶν ποιητικῶν φράσεων, ἱκανῶν νὰ συγκινήσουν καὶ ἱπποπόταμον. Εἰς μίαν ἐποχὴν ὄχι τὸσον μακρινήν, ἕνα πλῆθος γενναίων ἀνθρώπων ἐβάδιζε διὰ τῆς γεφύρας αὐτῆς, ἀπὸ τῆς ζωῆς πρὸς τὸν θάνατον: Ἀπὸ τὰς αἰθούσας τῶν δικαστηρίων τοῦ δουκικοῦ παλατίου πρὸς τὰ βᾶθρα τῶν ἀνγέλων καὶ ὑφάλων φυλακῶν, ἀπὸ τὰς ὁποίας κανεὶς δὲν ἐξήρχετο πλέον. Καθὼς ἐδιάβαιναν τὴν γέφυραν σκοτεινὴν καὶ κλειστήν, ἀπ' ὅλα τὰ μέρη ἀπεχαιρέτιζαν, διὰ παντός, τὸ φῶς τῆς ἡμέρας καὶ τὸν ἥλιον, τοῦ ὁποίου ὀλίγαι ἀκτίνες ἔφθαναν μέχρις αὐτῶν, διὰ μέσου κυγκλιδωτοῦ φεγγίτου. Οὐδέποτε τάξις πραγμάτων ὑπῆρχε σκληροτέρα, οὐδέποτε νόμος πλέον ἀπάνθρωπος. Οἱ κατάδικοι δὲν ἐθαναιώνοντο μόνον κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον. Ἐλάμβανον συνειδητὴν τοῦ θανάτου του καὶ παρευρίσκοντο μάλιστα εἰς τὴν ἰδίαν αὐτῶν κηδείαν. Ζυγίζων κανεὶς τὸ βάρος ὁμοίας σκληρότητος καὶ ἀναμετρῶν τὰς δυνάμεις τῆς περὶ ἑαυτοῦ δημοκρατίας ἡ ὁποία εἶχε τὸ θάρρος νὰ τὴν ἐπιβάλλῃ ὡς νόμον, ματαίως ζητεῖ κατόπιν ν' ἀνακαλύψῃ τὰ ἔχνη ὅλης αὐτῆς τῆς δυνάμεως ἀποτυπωμένα εἰς κανένα μνημεῖον ἐκεῖ που πλησίον. Εἶνε παρὰδοξον καὶ ἐκκλητικόν, ὅτι τὰ περίεξ παλάτια, οἱ ναοὶ καὶ τὰ σπίτια εἶνε λεπτοεργήματα, ὅμοια πρὸς τὰς περιφίμους δαντέλλας τῆς Βενετίας. Ἡ περιφίμος θεωρία τοῦ περιβάλλοντος χρεωκοπεῖ καὶ δευτερόλεπτον εἰς αὐτὸ τὸ κεφάλαιον.

— Τί βάρβαρος ἐποχὴ, ἀγαπητή μου, ἐψιθύριζεν ἕνας Γάλλος νεόνυμφος εἰς τὴν γυναῖκά του, ἀκουμβισμένην εἰς τὸ περὺλὶ τῆς σκάλας, ἡ ὁποία ὀδηγεῖ πρὸς τὴν πλατεῖαν τοῦ Ἁγίου Μάρκου, καὶ παρατηροῦσαν εἰς τὴν γέφυραν. Εἰμὲθα εὐτυχεῖς ὅτι στὸν αἰῶνά μας τοῦλάχιστον ὁ νόμος εἶνε λογικὸς..

Ἀλλὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην κακὴ σύμπτωσης ἠθέλησε νὰ τὸν διαψεύσῃ. Ἡ κατὰμαυρη γόνδολα τῆς Ἀστυνομίας ἐφάνη φέρουσα τρεῖς σιδηροδεσμίους ὑπὸ συνοδείαν. Ἐπλευσεν ὑπὸ τὴν γέφυραν τῶν Στεναγμῶν καὶ ἐσταμάτησεν εἰς τὴν θύραν τῶν παλαιῶν φυλακῶν τῆς δημοκρατίας, τὰς ὁποίας χρησιμοποιεῖ σήμερον τὸ Ἰταλικὸν βασίλειον. Ὅλα τὰ πράγματα εἶναι ὑπόθεσις λέξεων εἰς αὐτὸν τὸν κόσμον.

Σ. ΜΕΛΑΣ

ΕΝΤΥΠΩΣΕΙΣ

Τί λυπηρὰ ὁ οὐρανὸς συνειριασμένος καὶ βροντῇ του ἄγριου, μοιάζει, βογγητὸ σὺν στεναγμοῖς βαθύς - βαθὺς καὶ ἀπελπισμένους μοιάζει τὸ ἀργὸ καὶ λυπηρὸ ψυχάλητό!

*

Ἡ γῆ μοῦ φαίνεται σήμερα νεκρωμένη καὶ ἡ ψυχάλης πέφτουνε ἀργὰ σὺν δάκρυ, Πιές μου, βροχή, ἡ ψυχὴ μου εἶναι θλιμμένη ἢ σὺ βογγᾷς τόσο θλιμμένα ἀπ' ἄκρη σ' ἄκρη;

*

Ξάφνου, ἕνα λάκκο κοντὰ μου νελοσκαμένον τὸ βρόχινο νερὸ γοργὰ - γοργὰ γιμίζει σκύφτω καὶ τὸ νερὸ τοῦ λάκκου θολομένο μεσ' τοὺς ἀφρούς τὸ πρόσωπό μου καθρεφτίζει....

2 Σεπτεμβρίου 1910

ΡΟΖΑ Ν. ΙΩΑΝΝΟΥ